

## Onderzoek in het kader van jeugdzorg 'duur betaald'?

Centraal tuchtcollege verklaart gezinsvoogd ontvankelijk in klacht tegen GZ-psycholoog

Mr. M. Kramer en mr. W.H. van Wijk, datum 21-05-2013

Datum	21-05-2013
Auteur	Mr. M. Kramer en mr. W.H. van Wijk <sup>[3]</sup>
Vakgebied(en)	Personen- en familierecht (V)

Dagelijks worden er ingrijpende beslissingen genomen over minderjarigen in het kader van (gedwongen) jeugdzorg. Niet zelden wordt er in het kader van een ondertoezichtstelling of een voogdijmaatregel een onderzoek verricht door een psycholoog of een psychiater. De problematiek van de minderjarige waarover een kinderbeschermingsmaatregel is uitgesproken is veelal complex. Doorgaans is onderzoek noodzakelijk om meer zicht te krijgen op de problematiek van de minderjarige waarbij tevens om een concreet advies kan worden verzocht. Bijvoorbeeld met betrekking tot de omgangsregeling of de verblijfplaats. De opdrachtgevers voor een onderzoek in het kader van een kinderbeschermingsmaatregel zijn divers: Bureau Jeugdzorg<sup>[1]</sup>, de kinderrechter, de Raad voor de Kinderbescherming en de ouders. De laatste twee opdrachtgevers zijn veelal 'getrapte opdrachtgevers'. De Raad voor de Kinderbescherming in het kader van de opdracht van de rechter tot onderzoek die hij vervolgens (gedeeltelijk) uitbesteedt aan een psycholoog of psychiater. De ouders vanwege een deskundigenonderzoek of contra-expertise.

Wie de opdrachtgever is, kan relevant zijn voor de betaling van het onderzoek als ook voor de mogelijkheid om al dan niet een klacht in te kunnen dienen tegen de betreffende onderzoeker; de GZ-psycholoog of psychiater.<sup>[2]</sup> Een klacht kan worden ingediend als het onderzoek naar mening van de betrokkene(n) niet naar behoren is uitgevoerd. Tegen een GZ-psycholoog of psychiater kan (in eerste instantie) een klacht worden ingediend bij het Regionaal Tuchtcollege en indien nodig (in tweede instantie) bij het Centraal Tuchtcollege. Als niet geheel duidelijk is wie de opdrachtgever is, kan dat vragen oproepen met betrekking tot de ontvankelijkheid van de klacht. Dit blijkt ook uit de beslissing van het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg van 30 augustus 2012.

In deze bijdrage zal deze beslissing van het Centraal Tuchtcollege worden behandeld. Inleidend zal worden beschreven binnen welke kaders er onderzoek kan worden opgelegd dan wel worden verzocht gedurende de ondertoezichtstelling of voogdijmaatregel. Hierop volgt een beschrijving van de casus en de procedure die voorafging aan de beslissing van het Centraal Tuchtcollege. We sluiten af met een reflectie op de beslissing van het Tuchtcollege: waarom is deze uitspraak van belang en wat betekent deze voor de praktijk?

## De mogelijkheden om onderzoek (te laten) verrichten en te financieren in het kader van een

# jeugdbeschermingsmaatregel

Er zijn verschillende wettelijke mogelijkheden om een onderzoek (te laten) verrichten in het kader van een jeugdbeschermingsmaatregel. Afhankelijk van het wettelijk kader valt er een onderscheid te maken voor wat betreft de rekestreermogelijkheid, de financiering alsmede de toetsingsmogelijkheden.

## Onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming (art. 810 Rv jo. art. 1:238 BW)

De rechter kan in iedere stand van het geding de Raad ter advisering oproepen indien dit met het oog op een beoordeling van de belangen van de minderjarige noodzakelijk wordt geacht. In dat kader kan de rechter de Raad verzoeken (nader) onderzoek te verrichten. Dit laat onverlet dat ook de ouders of Bureau Jeugdzorg de rechter om een onderzoek van de Raad kunnen verzoeken. De kosten van een onderzoek door de Raad (en eventueel door de Raad ingeschakelde externe deskundigen) komen ten laste van het Rijk. Op het handelen en daarmee ook de rapportage van de Raad zijn door de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie ontwikkelde richtlijnen van toepassing, te weten het Kwaliteitskader 2013 (voor onderzoeken die zijn binnengekomen voor 1 januari 2013 geldt het Kwaliteitskader 2009). Indien door de Raad een externe deskundige wordt ingeschakeld, zijn tevens de Richtlijnen inschakeling externe deskundigen van 18 augustus 2004 (welke geldigheidsduur is verlengd tot 31 december 2010 door de Minister van Jeugd en Gezin en welke thans nog steeds worden toegepast) van toepassing. Deze richtlijnen zijn niet alleen voor de Raad maar ook voor de Bureaus Jeugdzorg bedoeld, indien zij externe deskundigen willen inschakelen. In deze richtlijnen is o.a. opgenomen aan welke kwaliteitseisen deze deskundigen moeten voldoen.

## Contra-expertise (art. 810a lid 2 Rv)

Deze bepaling is in principe bedoeld om ouders de gelegenheid te bieden om tegen het rapport van de Raad, een door de Raad of Bureau Jeugdzorg overlegde deskundigenrapportage of tegen een door de rechter ingeschakelde deskundige een tegenonderzoek van een andere deskundige in te brengen (equality of arms in de zin van art. 6 EVRM). Uit deze bepaling blijkt echter niet dat een verzoek om een deskundige in te schakelen alleen mogelijk is indien reeds een rapportage van een deskundige is uitgebracht. Ook indien er geen andere rapportage is uitgebracht, kan volgens de literatuur<sup>4</sup> een beroep op deze bepaling worden gedaan.

Een verzoek tot een contra-expertise kan alleen door een ouder ingediend worden. Daarbij zijn voorwaarden aan (toewijzing van) het verzoek verbonden: het onderzoek dient mede tot beslissing van de zaak te kunnen leiden en het belang van het kind dient zich niet tegen het onderzoek te verzetten. Indien op het verzoek positief wordt beslist, wordt door de rechter een deskundige benoemd, na overleg met de ouder. De kosten van het onderzoek komen vervolgens ten laste van het Rijk. Van de ouder kan een bijdrage worden gevraagd, al lijkt dit in de praktijk nauwelijks voor te komen.

## Second opinion

In tegenstelling tot de contra-expertise waarbij een volledig nieuw onderzoek wordt verricht, biedt de second opinion de mogelijkheid om een dossieronderzoek te laten verrichten door een andere (onafhankelijke) deskundige. Een second opinion kan daarbij als voordeel hebben dat de minderjarige of diens opvoedsituatie niet opnieuw onderzocht hoeft te worden zodat het belang van de minderjarige – in de zin van belasting van de minderjarige – zich wellicht minder snel verzet. Daarbij komt dat een second

opinion ook qua tijdsduur de voorkeur kan hebben in relatie tot een contra-expertise nu er niet een volledig nieuw (tijdrovend) onderzoek verricht hoeft te worden.

Een verzoek tot een second opinion kan door alle betrokken partijen ingediend worden. Indien op het verzoek positief wordt beslist, worden de kosten gedragen door de verzoekende partij. In het kader van de zorgverzekering kan een second opinion onder bepaalde voorwaarden vergoed worden, al dan niet gedeeltelijk.

### **Bijzondere curator (art. 1:250 BW)**

In conflicten van substantiële aard tussen de minderjarige en de wettelijke vertegenwoordiger over de verzorging en opvoeding dan wel het vermogen van de minderjarige, kan de rechter een bijzondere curator aanstellen. De aanstelling van de bijzondere curator moet in het belang van de minderjarige noodzakelijk worden geacht gelet op de aard van het belangenconflict. De rechter kan een bijzondere curator op verzoek van een belanghebbende maar ook ambtshalve aanstellen. Bij de aanstelling wordt rekening gehouden met de aard van het conflict. Indien er bijv. sprake is van een conflict over de verblijfplaats van de minderjarige lijkt aanstelling van een (ortho)pedagoog of GZ-psycholoog die onderzoek kan verrichten naar de opvoedsituatie c.q. meest wenselijke verblijfplaats meer aangewezen dan aanstelling van een advocaat. Een dergelijk onderzoek door de bijzondere curator betreft doorgaans weliswaar geen diagnostisch onderzoek zoals in het voorgaande beschreven doch vanwege het feit dat er wel een onderzoek plaatsvindt, wordt ook dit onderzoek hier vermeld.


Indien een advocaat als bijzondere curator wordt aangesteld, kan deze middels een beroep op (art. 13) de Wet op de rechtsbijstand een vergoeding aanvragen. Door de Minister van Justitie is tijdens de beraadslaging van de Eerste Kamer over de Wet tot wijziging van art. 1:250 BW aangegeven dat vergoeding van een psycholoog/pedagoog als bijzondere curator eveneens op toevoegingsbasis mogelijk is, indien deze is ingeschreven in het register van de Raad voor Rechtsbijstand.<sup>5</sup> Van een dergelijke registratie is tot op heden echter nog geen sprake, noch is de bijzondere curator opgenomen in art. 13 WRB zodat de vergoeding van de bijzondere curator thans (nog) door de rechter bepaald wordt, ten laste van het Rijk, zie (o.a.) Gerechtshof 's-Gravenhage 1 juli 2008, *LJN BH2764* en Rechtbank Groningen 23 juli 2012, nr. 12-400.

### **Onderzoek opgelegd door de rechter**

In het kader van de uitvoering van de ondertoezichtstelling of de voogdij kan op verzoek van partijen maar ook ambtshalve door de rechter aan Bureau Jeugdzorg opgelegd worden dat een onafhankelijk onderzoek wordt verricht. Bijvoorbeeld naar de vraag wat de beste verblijfplaats is of bij welke omgangsregeling het kind het meest gebaat is. In een dergelijke situatie worden de kosten van het onderzoek gedragen door Bureau Jeugdzorg. De financiële ruimte voor (het laten verrichten van) onderzoeken is bij Bureau Jeugdzorg echter beperkt. Terwijl de kosten van een onderzoek, mede afhankelijk van het aantal te onderzoeken personen, doorgaans aanzienlijk zijn. Door Bureau Jeugdzorg wordt in de praktijk derhalve naar alternatieve financieringsmogelijkheden uitgeweken. Getracht wordt dan om via de cliënt een verwijzing voor het onderzoek van de huisarts van de cliënt te verkrijgen. Op deze basis kan via de verzekering van de cliënt ingevolge de Zorgverzekeringswet het onderzoek vervolgens gefinancierd worden. Een onderzoek van de kinderen wordt doorgaans volledig vergoed indien het wordt uitgevoerd door een tweedelijns zorgverlener, hetgeen eveneens geldt voor een onderzoek van de ouder(s). In het laatste geval kan echter wel het eigen risico van de ouder(s)

aangesproken worden.

## De casus

De 3-jarige minderjarige staat onder toezicht en is uit huis geplaatst. In het kader van het verzoek tot verlenging van de machtiging tot uithuisplaatsing bepaalt de kinderrechter dat hij inzicht wil verkrijgen in de pedagogische mogelijkheden van de moeder. De gezinsvoogd benadert hiervoor een onderzoeksbureau van (gezondheids)psychologen voor het te verrichten onderzoek. De gezinsvoogd beschrijft meer zicht te willen op de eventuele problematiek van de moeder, haar opvoedingsvaardigheden en haar IQ-gegevens. De gezinsvoogd geeft tevens aan dat de eigen instelling  geen budget heeft voor het onderzoek en dat daarom de moeder een verwijfsbrief zal opvragen bij de huisarts.

De gezondheidspsycholoog verricht het verzochte onderzoek bij de moeder. De conclusie van het onderzoek is dat de moeder over voldoende opvoedvaardigheden beschikt en dat tot thuisplaatsing van de minderjarige kan worden overgegaan. Het onderzoek wordt ingebracht in de procedure bij de kinderrechter. De landelijk werkende instelling (hierna: LWI) is van mening dat het onderzoek onzorgvuldig is verricht en dat de conclusie c.q. het advies geen stand kan houden. De kinderrechter beslist desondanks op basis van het onderzoek dat de machtiging tot uithuisplaatsing voor een korte(re) periode wordt verlengd en dat de minderjarig op korte termijn thuis geplaatst kan worden.

De LWI stelt spoedappel in bij het gerechtshof tegen de beschikking van de kinderrechter. De instelling verzoekt het gerechtshof alsnog om toewijzing van de machtiging tot uithuisplaatsing voor de verzochte termijn. Tevens dient de instelling een klacht in tegen de onderzoeker. Het gerechtshof wijst het spoedappel af en bekrachtigt de beslissing van de kinderrechter. Na een langdurige procedure wordt de klacht tegen de psycholoog echter gegrond verklaard (zie navolgend).

## De (klachten)procedure

De LWI dient eerst een klacht in bij de klachtencommissie van de psychologenpraktijk waar de onderzoeker deel van uitmaakt. De commissie verklaart de klacht niet-ontvankelijk. De klachtencommissie is van oordeel dat de LWI niet als klachtgerechtigde kan worden aangemerkt. Vervolgens dient de instelling een klacht in bij het Regionaal Tuchtcollege. De klacht houdt – zakelijk weergegeven – in dat de onderzoeker ten aanzien van de moeder een onzorgvuldig onderzoek heeft verricht door onder meer het onderzoek zonder toestemming van de gezinsvoogd uit te breiden en geen dossier te raadplegen. Volgens het Regionaal Tuchtcollege staat ter beoordeling of de LWI als rechtstreeks belanghebbende in de zin van art. 65 lid 1 onder b Wet BIG (Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg) kan worden aangemerkt. In art. 65 lid 1 onder 1 Wet BIG staat omschreven dat klachtgerechtigd is ‘degene die aan degene over wie wordt geklaagd, een opdracht heeft verstrekt.’ Volgens de memorie van toelichting ([Kamerstukken II 1985/86, 19 522, nr. 3](#)) gaat het onder b. bedoelde groep om een nieuwe categorie klachtgerechtigden die met degene over wie wordt geklaagd een werkrelatie hebben. Deze relatie kan inhouden dat degene over wie geklaagd wordt bij het verrichten van zijn werkzaamheden verplicht is zich te gedragen overeenkomstig de aanwijzingen (‘opdracht’) van een ander. Volgens het college heeft weliswaar de

gezinsvoogd namens de LWI de psycholoog de opdracht gegeven tot het uitbrengen van een rapport maar is van een werkrelatie in dit geval geen sprake. Dat betekent volgens het college dat de instelling aan het onder b. bepaalde geen rechten kan ontleen. Volgens het college kan de LWI evenmin als rechtstreeks belanghebbende in de zin van art. 65 lid 1 onder a Wet BIG worden aangemerkt omdat het rapport immers de gezondheidstoestand van de moeder betreft. Van een direct belang in het kader van de individuele gezondheidszorg is volgens het college geen sprake. Het Regionaal Tuchtcollege verklaart de klacht niet-ontvankelijk.

## **Centraal Tuchtcollege**

De LWI stelt tegen deze beslissing hoger beroep in bij het Centraal Tuchtcollege.

Het Centraal Tuchtcollege overweegt als volgt. De LWI was belast met de ondertoezichtstelling en de uithuisplaatsing van de minderjarige. De ondertoezichtstelling wordt ingevolge art. 1:254 BW uitgesproken als sprake is van een ernstige bedreiging van het kind in zijn ontwikkeling. Door de ondertoezichtstelling wordt het ouderlijk gezag beperkt. Er wordt een gezinsvoogd benoemd die toezicht houdt op de verzorging en opvoeding van het kind binnen het gezin. De gezinsvoogd vertegenwoordigt daarmee mede het belang van het kind.

De aan de LWI verbonden gezinsvoogd heeft aan de psycholoog verzocht om psychologisch onderzoek te verrichten bij de moeder van de minderjarige. De psycholoog heeft daarop een onderzoek verricht en een rapport uitgebracht. Anders dan het Regionaal Tuchtcollege is het Centraal Tuchtcollege van oordeel dat de gezinsvoogddijinstelling is aan te merken als klachtgerechtigd op grond van art. 65 lid 1 onder b Wet BIG. In deze bepaling wordt als klachtgerechtigd aangemerkt 'degene die aan degene over wie wordt geklaagd een opdracht heeft verstrekt.' Volgens het Centraal Tuchtcollege is noch uit de formulering van deze bepaling noch uit de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling gebleken dat aan de vereiste opdrachtrelatie nadere voorwaarden zijn verbonden. Volgens het college blijkt uit de memorie van toelichting dat de wetgever voor ogen heeft gestaan de groep van klachtgerechtigden te willen uitbreiden en dat met degene over wie wordt geklaagd een werkrelatie bestaat, hetgeen niet noodzakelijkerwijs een hiërarchisch werkverband behoeft te zijn. Nu volgens het college sprake is van een opdracht van de gezinsvoogddijinstelling aan de psycholoog in welk verband deze zijn werkzaamheden heeft verricht, is naar zijn oordeel voldaan aan het gestelde in art. 65 lid 1 onder b Wet BIG. Het enkele feit dat de moeder van de minderjarige een verwijsbrief van haar huisarts heeft overgelegd ten behoeve van de financiering van dat onderzoek brengt volgens het Centraal Tuchtcollege niet mee dat de LWI niet meer als opdrachtgever, in de zin van art. 65 lid 1 aanhef en onder b Wet BIG, heeft te gelden. Ten overvloede overweegt het college dat de LWI tevens heeft te gelden als rechtstreeks belanghebbende als bedoeld in art. 65 lid 1 onder a Wet BIG. Om als rechtstreeks belanghebbende in de betekenis van die bepaling te worden aangemerkt dient er sprake te zijn van een rechtstreeks bij het onderzoek – zoals in het onderhavige geval door de psycholoog is verricht – betrokken belang.

Belangrijk is vooral dat het Centraal Tuchtcollege zelfs overweegt dat de LWI rechtstreeks is betrokken omdat zij als LWI mede het belang van de minderjarige vertegenwoordigt en de opdracht aan de psycholoog tot onderzoek mede is ingegeven met het oog op dit belang. Het Centraal Tuchtcollege bepaalt derhalve dat de LWI kan worden ontvangen in haar klacht. Het Centraal Tuchtcollege bepaalt dat er termen aanwezig zijn om op grond van art. 73 lid 5 Wet BIG de zaak zelf af te doen.

## **Inhoud van de klacht**

De LWI heeft haar klacht dat het onderzoek onzorgvuldig is verricht en dat dit onderzoek de vergaande conclusie over thuisplaatsing van de minderjarige niet kan dragen als volgt toegelicht.

De opdracht aan de psycholoog hield in dat hij onderzoek zou doen naar de cognitieve vaardigheden en de opvoedingscapaciteiten van de moeder. Uit zijn rapport blijkt dat hij tevens het 'gezinsgebeuren' heeft onderzocht, hetgeen niet tot zijn opdracht behoorde. Hij heeft de instelling niet om toestemming gevraagd voor uitbreiding van zijn onderzoek. Mede als gevolg daarvan beschikte de psycholoog niet over de voor dergelijk onderzoek relevante dossierstukken. Ook met betrekking tot het onderzoek naar de opvoedingscapaciteiten van de moeder heeft de psycholoog geen dossier geraadpleegd, dit terwijl hij blijkens zijn rapport op de hoogte was van een zitting bij de kinderrechter. Voorts heeft de psycholoog (de problematiek) van de kinderen op geen enkele manier betrokken in zijn onderzoek. Uit het rapport blijkt niet dat er een interactie-observatie tussen moeder en de kinderen heeft plaatsgevonden. Evenmin heeft hij de vader op enigerlei wijze betrokken bij het onderzoek terwijl de vader als opvoeder deel uitmaakt van het gezin. Desondanks heeft hij in zijn rapport zonder enig voorbehoud geconcludeerd dat beide kinderen thuis geplaatst konden worden. Over dat ongevraagde advies is de gezinsvoogd tevoren niet geïnformeerd. Evenmin is deze in de gelegenheid gesteld om op het conceptrapport te reageren. Tot slot behelst de klacht van de LWI dat het rapport niet door de psycholoog is ondertekend, dat onduidelijk is wie het onderzoek heeft verricht, vanuit welke praktijk het onderzoek is verricht en dat het onderzoek, anders dan op de website van de psychologenpraktijk is vermeld, niet collegiaal is getoetst.

## Overwegingen Centraal Tuchtcollege

Het Centraal Tuchtcollege overweegt dat naar vaste tuchtrechtelijke jurisprudentie de rapportage als door de psycholoog uitgebracht moet voldoen aan de volgende criteria:

- in het rapport wordt op inzichtelijke wijze en consistente wijze uiteengezet op welke gronden de conclusies van het rapport steunen;
- de gronden vinden aantoonbaar steun in de feiten, omstandigheden en bevindingen vermeld in het rapport;
- de gronden kunnen de daaruit getrokken conclusies rechtvaardigen;
- de rapporteur blijft binnen de grenzen van zijn deskundigheidsgebied;
- de methode van onderzoek teneinde tot de beantwoording van de voorgelegde vraagstelling te komen kon tot het beoogde doel leiden, dan wel de rapporteur heeft daarbij de grenzen van redelijkheid en billijkheid niet overschreden.

Ten volle wordt getoetst of het onderzoek uit een oogpunt van vakkundigheid en zorgvuldigheid de toets der kritiek kan doorstaan. Ten aanzien van de conclusie van het rapport vindt slechts een marginale toets plaats.

Het Centraal Tuchtcollege is van oordeel dat de psycholoog de vernoemde toets der kritiek niet kan doorstaan.

Het college stelt vast dat zonder instemming van de LWI en zonder de instelling te informeren het onderzoek is uitgebreid. Uit het rapport blijkt niet dat het dossier door de psycholoog is geraadpleegd, de problematiek van de kinderen is onderzocht, de vader die deel uitmaakt van het gezin bij het onderzoek is betrokken en dat er een interactie-observatie tussen de moeder en het kind heeft plaatsgevonden. De psycholoog heeft blijkens het rapport zijn ongevraagde advies om beide kinderen thuis te plaatsen gebaseerd op eenzijdige informatie: de resultaten van het persoonlijkheidsonderzoek van de moeder, de door de moeder ingevulde vragenlijst opvoedingsstijlen en een vraaggesprek met de moeder. Het Centraal Tuchtcollege is van oordeel dat de psycholoog, die wist dat een zitting bij de

kinderrechter binnen afzienbare tijd zou plaatsvinden, aldus in hoge mate onzorgvuldig heeft gehandeld, door een vergaande conclusie te trekken die in redelijkheid niet gedragen kan worden door het daaraan voorafgaande summiere en eenzijdige onderzoek. Ook de overige klachtonderdelen zijn gegrond nu de psycholoog geen onduidelijkheid had mogen laten bestaan over wie, de wijze waarop en van waaruit hij zijn werkzaamheden verrichtte en op welke wijze in collegiale toetsing was voorzien. Geconcludeerd moet worden dat de klacht van de LWI geheel gegrond is.

De psycholoog heeft gehandeld in strijd met de zorg die hij ingevolge art. 47 lid 1 onder b Wet BIG jegens de LWI en jegens de minderjarige had behoren te betrachten, waarvan hem tuchtrechtelijk een verwijt kan worden gemaakt. Het Centraal Tuchtcollege rekent de psycholoog zwaar aan dat hij de belangen van de minderjarige kinderen uit het oog heeft verloren.

Het Centraal Tuchtcollege legt de psycholoog, mede vanwege een andere klachtzaak, de maatregel van schorsing op voor de duur van zes maanden geheel voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar.

## Reflectie

In het kader van (gedwongen) jeugdzorg hebben (gezins)voogden en rechters dagelijks te maken met complexe materie, de problematiek en (mogelijk) verschillende belangen van minderjarigen, ouders en/of pleegouders. Onderzoeken door psychologen of psychiaters lijken steeds vaker nodig om de rechterlijke macht dan wel de jeugdzorg te adviseren teneinde tot gedegen besluitvorming te komen inzake ingrijpende beslissingen in het leven van de minderjarige zoals de meest wenselijke verblijfplaats, de omgangsregeling en dergelijke.

Er zijn verschillende mogelijkheden waarop een onderzoek tot stand kan komen, via de Raad voor de Kinderbescherming, een contra-expertise, second opinion, aanstelling als bijzondere curator of een op andere wijze door de rechter gelast onderzoek. Deze verschillende mogelijkheden hebben gevolgen voor zowel de financiering van het onderzoek als ook voor de mogelijkheden om het onderzoek te laten toetsen al dan niet in de vorm van het indienen van een klacht tegen de onderzoeker. Met de uitspraak van het Centraal Tuchtcollege staat vast dat het begrip opdrachtgever ruim wordt uitgelegd. Maar daarnaast bepaalt zij uitdrukkelijk dat de gezinsvoogdijinstelling niet alleen klachtgerechtigd is in geval van indirect of direct verlenen van de opdracht tot onderzoek maar reeds klachtgerechtigd 'als rechtstreeks betrokkene' op grond van haar wettelijke taak.

Deze uitspraak maakt duidelijk dat de LWI de mogelijkheid heeft om het onderzoek van een psychiater of GZ-psycholoog te laten toetsen door middel van een klachtprocedure. Niet alleen in het kader van het opdrachtgeverschap, wanneer de LWI zelf de opdracht tot het onderzoek heeft gegeven, maar ook vanwege het feit dat de LWI deze mogelijkheid heeft als 'rechtstreeks betrokkene'. Dit betekent dat de LWI ook de mogelijkheid heeft om onderzoeken van de minderjarigen die onder haar toezicht zijn gesteld of onder haar voogdij staan te laten toetsen die zijn verricht in opdracht van (pleeg)ouders, de rechter of de Raad voor de Kinderbescherming.

Bovendien maakt deze uitspraak inzichtelijk aan welke criteria een onderzoek volgens vaste tuchtrechtelijke jurisprudentie dient te voldoen. Zowel voor de rechterlijke macht als degenen die bij de voorbereiding en uitvoering van een jeugdbeschermingsmaatregel betrokken zijn, geeft deze uitspraak duidelijk weer aan welke zorgvuldigheidsnormen een onderzoek dient te voldoen. Bovendien stelt het Centraal Tuchtcollege met deze uitspraak de belangen van de minderjarige in deze

zorgvuldigheidsnormen voorop, in overeenstemming met art. 3 IVRK. Het college overweegt in casu immers dat de psycholoog in strijd heeft gehandeld met de zorg die hij ingevolge de wet jegens de minderjarigen (en de opdrachtgever) had dienen te betrachten. Het Centraal Tuchtcollege geeft met deze uitspraak er dan ook blijk van het (ontwikkelings) belang van de minderjarige voorop te stellen door de vertegenwoordiging van (het belang van) minderjarigen in deze ruim op te vatten en daarmee een toetsingsmogelijkheid van onderzoeken te bieden, alsmede duidelijkheid te bieden over de criteria waaraan een onderzoek dient te voldoen.

Voetnoten

[1]

Onder Bureau Jeugdzorg wordt in deze ook de landelijk werkende instelling verstaan, die op basis van een mandaat van Bureau Jeugdzorg met de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen kan zijn belast zoals de William Schrikker Groep, de Stichting Gereformeerde Jeugdbescherming en het Leger des Heils Jeugdzorg & Reclassering.

[2]

Andere onderzoekers (niet zijnde psychiaters en GZ-psychologen) worden hier buiten beschouwing gelaten. Tegen hen kan in voorkomende gevallen een klacht worden ingediend bij de betreffende klachtencommissie van de beroepsvereniging of de instelling waar de onderzoeker werkzaam is.

[3]

Mr. M. Kramer is advocaat in Amsterdam en werkzaam op de juridische afdeling van Leger des Heils Jeugdzorg & Reclassering (LJ & R) en mr. W.H. van Wijk is advocaat in dienstbetrekking bij Leger des Heils Jeugdzorg & Reclassering (LJ & R).

[4]

Koens, M.J.C. (red.) en Doek, J.E. (bewerkt), *Tekst & Commentaar: Personen- en familierecht*, Deventer: Kluwer 2010; E.A. Mink, *Commentaar Jeugdrecht*, Sdu 2013.

[5]

*Handelingen I* 2008/09, nr. 8, p. 406, 18 november 2008, Wet bevordering ouderschap en zorgvuldige echtscheiding, 30 145.

[6]

Het betreft hier LJ & R, een landelijke werkende instelling die de ondertoezichtstelling onder mandaat van Bureau Jeugdzorg uitvoert.